

"Təsdiq edirəm"

"Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları" üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:

 dos Z. I. Məmmədov

"14" fevral 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050117 Tarix və coğrafiya müəllimliyi

Fakültə: "Tarix coğrafiya və incəsənət"

Kafedra: "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Regional fiziki coğrafiyası

Fənn proqramı: LDU-nun "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasının 14 sentyabr 2022-ci il tarixli 01 sayılı iclasının protokolu ilə işçi proqramı kimi təsdiq edilmişdir.

Kodu: İPF-B 21

Tədris ili: III (2024-2025) Semestr: VI

Tədris yükü: 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya N:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Bayramov Telman Bəhmən oğlu b/m

Məsləhət günləri və saati:

E-mail ünvanı: bayramov.47@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Əli Məmmədov küç. 40

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaitivə metodik vəsaitlər:

Əbəbiyyat

1. Müseyibov M.A., Çobanzadə M.C. "Qitələrin fiziki coğrafiyası" I və II hissə, Bakı-1973, 1976

2. İnternet resursları.

IV. Perekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncə Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası - 1 fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri, məqsədi: gedən ictimai-siyasi prosesləri qiymətləndirmək, hadisələrin miqyasını müqayisə etmək və bunları meyarına görə ayırmaq bacarığını, ölkələr haqda tam təsəvvür aşılamaqdır. Fənnin məqsədi müasir transmilliləşmə, qloballaşma, regionlaşma proseslərinin əhatəli coğrafi təhlili, region və ölkələrə aid ən yeni məlumatlar, dünya ölkələrinin tam əsaslandırılmış tipologiyasını tələbələrə çatdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarlı olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan

50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumlara görə. Əgər fənn həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan билетinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açır.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal	Əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Qənaətbəxş	E
51-60 bal	Kafi	D
51 baldan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat, Seminar 30 saat. Cəmi: 60 saat.

N	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix	
		Müh.	Sem.	Müh.	Sem.
1	2	3		4	
	Mühazirə və seminar mövzuları				
1	Mövzu. Avropa qitəsi coğrafi mövqeyi sərhədləri Plan: 1.Avropanın sahil suları.Caylar göllər 2.Avropanın relyefi faydalı qazıntıları 3.Avropanın iqlimi Mənbə: [1;2;5]	2	2		
2	Mövzu. Avropanın fiziki coğrafi rayonları Plan:	2	2		

	1. Şərqi Avropa 2. Şimali Avropa 3. Cənubi Avropa Mənbə: [1;3; 5]				
3	Mövzu. Rusiya fedorasiyası.Fiziki coğrafi rayon Plan: 1. Rusiyanın iqlimi 2. Çayları gölləri 3. Qərbi Sibir.Uzaq şərq Mənbə: [1; 2;5;]	2	2		
4	Mövzu. Asiya qitəsi .Ümumi icmalı Plan: 1. Asiyanın sərhədləri 2. Asiya iqlimi 3. Faydalı qazıntılar Mənbə: [1;2;4; 5]	2	2		
5	Mövzu. Cənub Qərbi Asiya Plan: 1. Ərəbistan yarımadası 2. İran yaylağı 3. İran körfəsi Mənbə: :[1; 2;5]	2	2		
6	Mövzu. Cənub Şərqi Asiya Plan: 1. Hind Cin yarımadası 2. İndoneziya adaları 3. Sumatra Kalimantan adası Mənbə: :[1; 2;3;5]	2	2		
7	Mövzu. Mərkəzi Asiya Plan: 1.Qazağıstan xırda təpəliyi 2.Orta Asiya 3.Monqolistan Mənbə: :[1; 2;3;5]	2	2		
8	Mövzu. Afrika qitəsi.Ümumi icmalı Plan: 1. Afrikanın iqlimi 2. Afrikanın relyefi 3. Afrikanın faydalı qazıntıları Mənbə: :[1; 2;5;]	2	2		
9	Mövzu. Afrikanın fiziki coğrafi rayonları Plan: 1. Şimali Afrika 2. Cənubi Afrika 3. Şərqi Afrikanın Mənbə: [1;5]	2	2		
10	Mövzu. Şimali Amerika regionu Plan: 1. İqlimi 2. Gölləri çayları 3. Relyefi Mənbə: [1; 2;5]	2	2		
11	Mövzu. Şimali Amerikanın fiziki coğrafi rayonları Plan:	2	2		

	1. Kordiyer dağları 2. Mərkəzi böyük düzənlik 3. Appalac dağları Mənbə: [1; 2;5]				
12	Mövzu. Latin Amerikas regionu Plan: 1. Relyefi 2. İqlimi 3. Daxili suları Mənbə: [1; 2;3]	2	2		
13	Mövzu. Latin Amerikas fiziki coğrafi rayonları Plan: 1. And dağları 2. Amazon ovalığı 3. Braziliya yaylası Mənbə: [1; 2;5]	2	2		
14	Mövzu. Avstraliya və okeanın regionu Plan: 1. Avstraliya iqlimi 2. Çayları gölləri 3. Ökeyaniye adaları Mənbə: [1; 2;5]	2	2		
15	Mövzu. Dünya okeanı .Ümumi icmalı Plan: 1. Sakit okean 2. Atlantik okean 3. Şimal buzlu Hind okeanı Mənbə: [1; 2;]	2	2		
	Cəmi: 60	30	30		

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Tələbələr Regional fiziki coğrafiya fənnindən regionların ümumi fiziki –coğrafi icmalı, təbiəti təbii sərvətləri, torpaq bitki, örtüyü hüvyanlar aləmi landşaftları və fiziki - coğrafi rayonlarına aid ətraflı məlumat alırlar.

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Azərbaycanın coğrafi mövqeyi və təbii sərhədlərini təhlil edir;
- Ərazinin təbii şəraitinə (iqlim, torpaq, daxili sular, canlı aləm və s) olan təsirini dəyərləndirir;
- Ərazinin geoloji müxtəlifliyi ilə mineral ehtiyatların paylanması arasında coğrafi qanunauyğunluğu təhlil edir;
- Fiziki coğrafi regionların təbii şərait və ehtiyatlarını şərh edir - Fiziki coğrafi vilayətlərin dağlıq və düzənlik relyef formalarının xüsusiyyətlərini araşdırır
- Fiziki coğrafi vilayətlərin xəritə-sxemlərini təhlil edir İqtisadi və sosial coğrafiyanın əsasları

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

İmtahan sualları

1. Avropa regionu.Ümumi icmal
2. Avropanın iqlimi
3. Avropanın daxili suları
4. Avropanın relyefi və faydalı qazıntıları

5. Avropanın fiziki coğrafi rayonları
6. Şimali Avropa
7. Cənubi Avropa
8. Orta Avropa
9. Şərqi Avropa
10. Qərbi Avropa
11. Rusiya Federasiyasının ümumi icmalı
12. Rusiyanın iqlimi
13. Rusiyanın daxili suları
14. Asiya qitəsinin ümumi icmalı
15. Şərqi Asiya
16. Cənub Qərbi Asiya
17. Mərkəzi Asiya
18. Cənub Şərqi Asiya
19. Asiyanın daxili suları
20. Asiya qitəsinin iqlimi
21. Asiyanın relyefi
22. Afrika qitəsi. Ümumi icmalı
23. Afrikanın iqlimi
24. Afrikanın daxili suları
25. Afrikanın relyefi və faydalı qazıntıları
26. Afrikanın fiziki coğrafi rayonları
27. Şimali Amerika regionu
28. Şimali Amerikanın iqlimi
29. Şimali Amerikanın daxili suları
30. Şimali Amerikanın relyefi
31. Şimali Amerikanın faydalı qazıntıları
32. Cənubi Amerika regionu. Ümumi icmalı
33. Cənubi Amerikanın daxili suları
34. Cənubi Amerikanın faydalı qazıntıları
35. Cənubi Amerikanın relyefi
36. Cənubi Amerikanın iqlimi
37. Cənubi Amerika materikinın fiziki coğrafi rayonları
38. Cənubi Amerikanın siyasi xəritəsi
39. Şimali Amerikanın siyasi xəritəsi
40. Qərbi Avropanın siyasi xəritəsi
41. Avstraliya qitəsi. Ümumi icmal
42. Avstraliya relyefi və faydalı qazıntıları
43. Avstraliya iqlimi. Çayları, gölləri
44. Okeaniya adaları. Ümumi icmal
45. Dünya okeanı. Ümumi icmal
46. Sakit okeanın dənizləri və körfəzlər
47. Atlantik okean dənizləri və körfəzlər
48. Hind okeanı dəniz və körfəzlər
49. Şimal Buzlu okean. Ümumi icmal
50. Avropa sahillərində olan dənizlər və körfəzlər

I Kollokvium sualları

1. Avropa regionu. Ümumi icmal
2. Avropanın iqlimi
3. Avropanın daxili suları
4. Avropanın relyefi və faydalı qazıntıları
5. Avropanın fiziki coğrafi rayonları
6. Şimali Avropa
7. Cənubi Avropa

8. Orta Avropa
9. Şərqi Avropa
10. Rusiya Federasiyasının ümumi icmalı
11. Rusiyanın iqlimi
12. Rusiyanın daxili suları
13. Asiya qitəsinin ümumi icmalı
14. Şərqi Asiya
15. Cənub Qərbi Asiya

II Kollokvium sualları

1. Asiyanın daxili suları
2. Asiya qitəsinin iqlimi
3. Asiyanın relyefi
4. Afrikanın iqlimi
5. Afrikanın daxili suları
6. Afrikanın relyefi və faydalı qazıntıları
7. Afrikanın fiziki coğrafi rayonları
8. Şimali Amerika regionu
9. Şimali Amerikanın iqlimi
10. Şimali Amerikanın daxili suları
11. Şimali Amerikanın relyefi
12. Şimali Amerikanın faydalı qazıntıları
13. Cənubi Amerikanın daxili suları
14. Cənubi Amerikanın faydalı qazıntıları
15. Cənubi Amerikanın relyefi

"Regionun fiziki coğrafiyası" fənninin sillabusu Tarix-coğrafiya müəllimliyi ixtisası (proqramları üzə) tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (14 fevral 2025-ci il, protokol № 07).

Fənn müəllimi:

Kafedra müdiri :

b/m Bayramov.T.B

dos.S.Q.Əzizov